

SHIVAJI UNIVERSITY KOLHAPUR
B. A. I Semester II Examination (NEP)

March/April 2023 (held in June 2023)

English Compulsory (AECC 2)

English for Communication

Subject Code: 88357

Day and Date: Friday, 02-06-2023

Marks: 40

Time: 10:30 A.M. -12:30 P. M.

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Rewrite the following sentence by choosing the correct alternative. [04]

- i) The poem ‘A Poet’ is translated into English by .....
  - a) Dilip Chitre
  - b) Santosh Kumar Bhoomkar
  - c) Prafull Patil
  - d) Santosh Kumar Patil
- ii) Words are not just .....
  - a) Words
  - b) alphabets
  - c) sounds
  - d) letters
- iii) The child’s parents say about the balloons that.....
  - a) the balloons were costly
  - b) he was too old to play with such toys
  - c) they did not have money
  - d) the balloon would burst out
- iv) Tiger! Tiger! Burning bright in the forest of the.....
  - a) night
  - b) day
  - c) evening
  - d) noon

B) Answer the following questions one word/phrase/sentence each. [03]

- i) Who was the founder of Aligarh Muslim University?
- ii) What does the village girl lift up to her knees?
- iii) What was the child’s favorite sweet?

Q 2) A) Answer any three of the following questions in about 3 to 4 sentences each. [06]

- i) Why does the lost child lose interest in the things he wanted earlier?

- ii) Which great institutions were established during British rules?
- iii) How does the poet describes the power of words?
- iv) What is the central idea of the poem ‘The Tiger’
- v) The elder brothers attitude towards younger brother?

B) Write short note in about 7 to 8 sentence each. (2 out of 3) [06]

- i) Dream of an India seen by Dr. Kalam.
- ii) The beauty of The Tiger.
- iii) Theme of the story ‘The Lost Child’.

Q 3) A) Write a piece of instructions regarding utilization of ATM Card. [06]

B) Write a telephonic conversation with receptionist in Hotel for booking room. (Imagine the details) [05]

Q 4) A) Write short descriptive passage about ‘Refrigerator’ OR [05]

Write description about your mother.

B) Write daily routine of your best friend. OR [05]

Write description of your favorite Sports person

SHIVAJI UNIVERSITY KOLHAPUR
B. A. I Semester II Examination (NEP)
March/April 2023(held in June 2023)
English II - DSC – A15
Modern Indian Writing in English Translation
Subject Code: 88372

Day and Date: Thursday, 1st June 2023 **Marks: 40**

Time: 10.30 to 12.30 pm

Instructions: 1) All questions are Compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1 Complete the following sentence by choosing the correct alternatives: [8]

- 1) The poem *So Very Far Away* is written by .....
a) Gajanan Muktibodh   b) Amrita Pritam
c) Ravindranath Tagore   d) Gauri Deshpande
- 2) The play *The Dread Departure* is set in the locality of .....
a) Pune   b) Nashik   c) Gangapur   d) Solapur
- 3) The meaning of the ‘Void’ is .....
a) free   b) emptiness   c) sympathy   d) joy
- 4) The play *The Dread Departure* begins with the death of .....
a) Rama   b) Nana   c) Bhauraao   d) Bandu
- 5) The first act of the play is narrated by .....
a) Nana   b) Bhauraao   c) Rama   d) Bandu
- 6) Nana appears before the two gentlemen in the disguise of a .....
a) crow   b) parrot   c) cock   d) turtle
- 7) The poem *Light, Oh, Where is the Light* is written by .....
a) Amrita Pritam   b) Rabindranath Tagore   c) G M Muktibodh   d) Satish Alekar
- 8) The poem *When My Play was with Thee* is written from the point of view of a .....
a) man   b) child   c) girl   d) boy

Q. 2 Answer the following question in about 250-300 words.

[8]

a) Write a critical appreciation of the poem *Light, Oh, Where is the Light.*

or

b) What are the themes in the poem *I Say Unto Waris Shah* by Amrita Pritam.

Q. 3 Answer the following question in about 250-300 words.

[8]

a) Write a note on the character of Nana in *The Dread Departure.*

or

b) Comment upon *The Dread Departure* as a black comedy.

Q. 4 Write short notes in about 100-150 words each. (Any Four)

[16]

a) Themes in *When My Play was with Thee*

b) The title *So very Far Away*

c) Character of Rama

d) Comment on the end of *The Dread departure*

e) Character of Bhaurao

f) Central idea of the poem *The Void*

*****

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR
B. A. I Semester II Examination (NEP)
Mar/April 2023(Held in May. 2023)

Class: B.A. I

Subject: Marathi (Opt.) - II अक्षरबंध

Day and Date: Thursday, 01/06/2023

Subject Code: 88368

Time: 10:30 to 12:30 PM

Semester: II

Paper No.: DSC – A13

Total Mark: 40

सूचना : १) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 २) उजव्या बाजूचे अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न १. योग्य पर्याय निवडा.

१) 'एका वृक्षाची गोष्ट' या कवितेत कवीला भेट म्हणून मिळालेले बोन्साय..... वर्षाचे होते.

- अ) दहा   ब) चौदा   क) पंधरा   ड) सोळा

२) ऐन लग्नात वासंती आजी मेल्यानंतर कर्तेधर्ते ..... म्हणाले.

अ) लय वंगाळ झालं	ब) म्हातारीला आत्ताच मरायचं होतं?
क) च्यायला, लग्नाच्या खर्चात ह्यो खर्च	ड) सध्या झाकून ठेवा, वरात गेल्यावर बघू

३) शहरात गरजेतून जन्मलेली मैत्री..... असे 'तडजोड' या कवितेत कवी म्हणतो?

- अ) सीसीटीब्हीत दिसते   ब) अकाली मरते   क) पक्की होते   ड) चिरकाल टिकते

४) खाटीक सर फारच ..... आहेत.

- अ) रागीट   ब) प्रेमळ   क) दयाळू   ड) मायाळू

५) 'स्पर्श' कवितेत अनाथालयातील मुले ..... वाट बघतात.

- अ) कवीची   ब) प्रियकराची   क) प्रेयसीची   ड) लेखकाची

६) ..... कुठे बसतो मी, म्हणून त्याच्या जिवाचा आटापिटा सुरुच.

- अ) चातुर्वणात   ब) धर्मात   क) देशात   ड) जातीत

७) पर्सनल मुलाखतीच्या वेळी ..... कळीचा मुद्दा ठरला.

- अ) मेरिट   ब) सामान्य ज्ञान   क) व्यक्तिमत्व   ड) जात-धर्म

८) हरामीतून घेतलेल्या ..... भाव भरमसाठ वधारणार आहेत.

- अ) जमिनीचे   ब) शेताचे   क) घराचे   ड) कारचे

प्रश्न २. दीर्घेतरी प्रश्न लिहा(दोन पैकी एक).

१) शहरात राहूनही तुम्हाला काय काय समजत नाही असे कवी 'मुख्य प्रवाह' या कवितेत म्हणतो?

२) 'खाटिक सर खूपच दयाळू आहेत' असे म्हणत कवी कोणते सत्य उपरोक्तिकपणे मांडतो?

प्रश्न ३. दीर्घोत्तरी प्रश्न लिहा(दोन पैकी एक)

- १) कोणा कोणाच्या माता आपल्या मुलांना जन्म देवून धन्य झाल्या आहेत? असे कवी लोकनाथ यशवंत म्हणतात.
- २) 'शेतमजूर' या कवितेत शेतमजुराचे जीवन कवीने कसे व्यक्त केले आहे?

प्रश्न ४. लघुत्तरी प्रश्न सोडवा (तीन पैकी दोन)

- १) वृत्तपत्रासाठी बातमीदाराकडे कोण कोणते गुण असावेत ते सांगा.
- २) बातमीच्या संदर्भात सहा क कारांना कोणते महत्व असते ते सांगा.
- ३) वृत्तपत्र म्हणजे काय? ते सांगून वृत्तपत्राचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न ५ लघुत्तरी प्रश्न सोडवा (चार पैकी दोन)

- १) पत्रलेखनाचे प्रकार किती व कोणते? स्पष्ट करा.
- २) व्यावसायिक पत्र लिहिताना कोणकोणत्या घटकांचा समावेश करणे आवश्यक आहे.
- ३) आपला अभ्यास कसा चालला आहे हे मित्राला पत्रातून कळवा.
- ४) पुढील कविता वाचून त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा

बलसागर भारत होवो । विश्वात शोभुनि राहो ॥ १ ॥

हे कंकण करि बांधियले । जनसेवे जीवन दिधले ।

राष्ट्रार्थ प्राण हे उरले । मी सिद्ध मरायाला हो ॥ १ ॥

वैभवी देश चढवीन । सर्वस्व त्यास अर्पीन ।

हा तिमिर घोर संहारीन । या बंधु सहाय्याला हो ॥ २ ॥

हातात हात घालून । हृदयास हृदय जोडून ।

ऐक्याचा मंत्र जपून । या कार्य करायाला हो ॥ ३ ॥

या उठा करू हो शर्थ । संपादु दिव्य पुरुषार्थ ।

हे जीवन तरि ना व्यर्थ । भाग्यसूर्य तळपत राहो ॥ ४ ॥

ही माय थोर होईल । वैभवी दिव्य शोभेल ।

जगतास शांति देईल । तो सोन्याचा दिन येवो ॥ ५ ॥

१. भारत कसा व्हावा असे कवीला वाटते?

२. आपण हातात कशाचे कंकण बांधले आहे असे कवी म्हणतात?

३. कोणकोणत्या गोष्टी करून तुम्ही कार्य करायला या असे आवाहन कवी करत आहे?

४. काय केले म्हणजे हे जीवन व्यर्थ जाणार नाही असे कवी म्हणतात?

५. कोणता सोन्याचा दिवस येऊ दे असे कवीला वाटते?

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

B. A. Part - I Semester II: Examination (NEP)

March/April 2023 (Held in June 2023)

SOCIOLOGY Paper II : DSC – B16

(Principles of Sociology)

Subject Code:88381

Day and Date: Monday, 05-06-2023

Marks: 40

Time: 10.30 p.m. to 12.30 p.m.

Instructions: 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicates full marks.

Que. 1. Choose the correct alternative and complete the following sentences. [05]

- 1) Culture is made by ----- .
a) Environment   b) Human
c) God   d) Nature
- 2) ----- is the first stage of socialization.
a) Anal Stage   b) Adolescent Stage
c) Oral Stage   d) Oedipal Stage
- 3) The ----- is a type of formal social control.
a) Law   b) Custom
c) Folk ways   d) Tradition
- 4) ----- means change in social structure.
a) Social relation   b) Social institution
c) Social control   d) Social change
- 5) ----- is the important agency of socialization.
a) Family   b) Marriage
c) Religion   d) Caste

Que. 2. Write short notes. (any three)

[15]

- a) Elements of culture
- b) Stages of socialization
- c) Formal and Informal Control
- d) Causes of social change
- e) Importance of socialization

Que. 3. Write detail answers. (any one)

[10]

- a) Explain the characteristic of culture.
- b) Define socialization and explain its agencies.

Que. 4. Write detail answers. (any one)

[10]

- a) Define social control and explain the functions of social control.
- b) Explain the characteristics of social change.

मराठी रूपांतर

सूचना: १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न १. योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[05]

१) संस्कृती ही -----	निर्मित असते.
अ) पर्यावरण	ब) मानव
क) ईश्वर	ड) निसर्ग
२) ----- ही समाजीकरणाची पहिली अवस्था आहे.	
अ) गुदावस्था	ब) किशोरावस्था
क) मौखिक अवस्था	ड) इडीपल अवस्था
३) ----- हा सामाजिक नियंत्रणाचा औपचारिक प्रकार आहे.	
अ) कायदा	ब) प्रथा
क) लोकरूढी	ड) परंपरा
४) सामाजिक रचनेतील बदल म्हणजे ----- होय.	
अ) सामाजिक संबंध	ब) सामाजिक संस्था
क) सामाजिक नियंत्रण	ड) सामाजिक परिवर्तन

५) समाजीकरणाचे महत्वाचे साधन म्हणजे ----- होय.

अ) कुटुंब	ब) विवाह
क) धर्म	ड) जात

प्रश्न २ : टीपा लिहा (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) संस्कृतीचे घटक
- ब) समाजीकरणाच्या अवस्था
- क) औपचारीक व अनौपचारिक नियंत्रण
- ड) सामाजिक परिवर्तनाची कारणे
- इ) समाजीकारणाचे महत्व

प्रश्न ३ : सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

[10]

- अ) संस्कृतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ब) समाजीकरणाची व्याख्या देऊन समाजीकरणाची साधने स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ : सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

[10]

- अ) सामाजिक नियंत्रणाचा अर्थ लिहा आणि सामाजिक नियंत्रणाची कार्ये स्पष्ट करा.
- ब) सामाजिक परिवर्तनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

----- * * * * -----

SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

B. A. Part - I Semester II: Examination (NEP)

March/April 2023 (Held in June 2023)

SOCIOLOGY Paper II : DSC – B16

(Principles of Sociology)

Subject Code:88381

Day and Date: Monday, 05-06-2023

Marks: 40

Time: 10.30 p.m. to 12.30 p.m.

सूचना: १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न १. योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा. [05]

- १) संस्कृती ही ----- निर्मित असते.
    अ) पर्यावरण   ब) मानव
    क) ईश्वर   ड) निसर्ग
- २) ----- ही समाजीकरणाची पहिली अवस्था आहे.
    अ) गुदावस्था   ब) किशोरावस्था
    क) मौखिक अवस्था   ड) इडीपल अवस्था
- ३) ----- हा सामाजिक नियंत्रणाचा औपचारिक प्रकार आहे.
    अ) कायदा   ब) प्रथा
    क) लोकरूढी   ड) परंपरा
- ४) सामाजिक रचनेतील बदल म्हणजे ----- होय.
    अ) सामाजिक संबंध   ब) सामाजिक संस्था
    क) सामाजिक नियंत्रण   ड) सामाजिक परिवर्तन
- ५) समाजीकरणाचे महत्वाचे साधन म्हणजे ----- होय.
    अ) कुटुंब   ब) विवाह   क) धर्म   ड) जात

प्रश्न २ : टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) [15]

- आ) संस्कृतीचे घटक
    ब) समाजीकरणाच्या अवस्था
    क) औपचारीक व अनौपचारिक नियंत्रण
    ड) सामाजिक परिवर्तनाची कारणे
    इ) समाजीकारणाचे महत्व

प्रश्न ३ : सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]

- अ) संस्कृतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) समाजीकरणाची व्याख्या देऊन समाजीकरणाची साधने स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ : सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

[10]

अ) सामाजिक नियंत्रणाचा अर्थ लिहा आणि सामाजिक नियंत्रणाची कार्ये स्पष्ट करा.

ब) सामाजिक परिवर्तनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

----- * * * * -----

SHIVAJI UNIVERSITY KOLHAPUR
March / April 2023 (Held in June 2023)

Indian Economy

Paper I

Subject code : 88382

B.A. I Sem. II NEP

Day and Date : 7/6/2023

Marks : 40

Time : 10.30 to 12.30

Instructions : 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

---

p` 1 yaaogya pyaa-ya inavaDUna vaa@ya punha ilaha.

38'

1.Baartly Aqa-vyavasqaot ..... haoNyaanaao maaozyaa p`maaNaat raojagaar
inamaa-Na kolaa Aaho.

A` Saotl xao~ ba`]Vaoga xao~ k` vyaapar xao~ D'
vyavasaaya xao~

2.Saotmaalaacyaa ikmatl saat%yaanaao ..... Aahot.
A` isqar ba` vaaZ%yaa k` Aisqar D` yaapOkI naahl

3. .... mauLo kRYal]%padkta vaaZtao.
A` yaaM~IkIkrNa ba` isaMcana sauivaQaa k` ptpurvaza D` varlla
sava-

4. [.sa..... maQyao navalna AaOVaoigak QaaorNa jaahlr krNyaat Aalao.
A` 1951 ba` 1991 k` 2001 D` yaapOkI naahl

5. laGaU]Vaoga ..... Asatat.
A` BaaMDvala p`Qaana ba` Eamap`Qaana k`]%padk D'
yaapOkI naahl

6. Aaya.Tl.]VaogaakDo jagaat Baartacal ..... ASal p`itmaa tyaar Jaalal Aaho.
A` jaagatlikkrNa ba` mahaSa@tl k` &anaSa@tl koMd`
D` yaapOkI naahl

7. pya-Tna ha AaQauinak ..... Aaho.
A` p`vaasa ba` vyavasaaya k` Kca- D` manaaorMjana
p`kar

8. Baartly Anna mahamaMDLacal sqaapnaa .....maQyao krNyaat Aalal.
A` 1955 ba` 1951 k` 1971 D` 1965

p` 2 iTpa ilaha. ³kaoNa%yaahl caar'
38'

1. Saotlcal]%padkta
2. AaOVaoigakIkrNaacal AavaSyakta
3. Baartatlla pya-Tna]Vanao
4. Saotmaala ikMmat QaaorNa
5. laGau AaiNa kuTlr]Vaoga

6. maaihtl tM~&ana]Vaogaacao mah%%va
p` .3 hrIt k`aMtl mhNajao kayaÆ Baartatlla hrIt k`aMtIcal garja AaiNa itcyaa yaSa
ApyaSaacal
caca- kra.

38'

ikMvaa

1991 cao AaOVaigak QaaorNa jid\dyTo va trtudl spYT kra.

p` .4 KajagalkrNa mhNajao kayaÆ Baartatlla Kajagal krNaacal AMmalabajaavaNal
38'

ikMvaa

jaagatlklkrNa mhNajao kayaÆ jaagatlklkrNaacaa Baartlyaa Aqa-vyavasqaovarlla
pirNaama spYT kra.

SHIVAJI UNIVERSITY KOLHAPUR
March / April 2023 (Held in June 2023)
Scientific Method (Comp.)
Subject code : 88358
B.A. I Sem. II NEP

Day and Date : Saturday, 3/6/2023 **Marks : 40**
Time : 10.30 to 12.30

Instructions : 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Complete the following sentences by choosing correct alternative. (5)

- i) There are ..... types of verification of Hypothesis.
  - a) 1
  - b) 02
  - c) 4
  - d) 06
- ii) No Cats, No clover is an example of .....
  - a) Law
  - b) explanation
  - c) interpolation
  - d) Science
- iii) There are ..... main types of laws of Nature.
  - a) 2
  - b) 03
  - c) 4
  - d) 05
- iv) Scientific attitude means ..... perspective of the truth.
  - a) subjective
  - b) objective
  - c) ideal
  - d) all of these
- v) A person becomes infected with H.I.V. because the ..... of the infected person.
  - a) cloths
  - b) kiss
  - c) company
  - d) blood

Q.2 Write short notes. (Any three) (15)

- i) Valid condition of Hypothesis
- ii) Ecological Balance
- iii) Causes of AIDS
- iv) Crucial instance
- v) Parts of computer

Q.3 Write in detail following questions. (any two) (20)

- 1) Explain kinds of Hypothesis
- 2) Explain kinds of secondary laws
- 3) Explain the uses of computer in various field.

marazi \$paMtr

---

saUcanaa : 1. sava- p`Sna AavaSyak Aahot.
2.]javalkDlla AMk saMpUNa- gauNa dSa-ivatat.

---

p`1 yaaogya pyaa-ya inavaDUna Kalalla ivaQaanao pUNa- kra.

35'

1. AByaupgamaacyaa p`icatlcao ..... p`kar Aahot.
A' 1   ba' 02   k' 3   D' -04
2. 'jar maaMjaro nasatlla tr @laaovhr jaatlcal fulaohl AsaNaar naahl' ho
.....]dahrNa Aaho.
A' inayama   ba']ppadna   k' SaRMKlaa baMQana
D' iva&ana
3. inasaga- inayamaaMcao mau#ya p`kar ..... Aahot.
A' 02   ba' 03   k' 04   D' 05
4. vaO&ainak vaR%tl mhNajao sa%yaaiyaYayalcyaa .....
dRYTIkaona haoya.
A' vya@tlinaYz   ba' vastuinaYz   k' AadSa-vaarl
D' varlla sava-
5. eca.Aaya.ivh. baaQalt vya@tlcyaa ..... mauLo eDsa\cal
laagaNa haoto.
A' kpDo   ba' cauMbana   k' sahvaasa   D' r@t

p`2 iTpa ilaha.³kaoNa%yaahl daona'

315'

1. isaQdaMt klpnaocyaa ATI
2. pyaa-varNalya samataola
3. eDsa\cal karNao
4. inaNaa-yak]dahrNa
5. saMgaNakacao Baaga

p`3 Kalalla p`SnaaMcal saivastr]%tro ilaha. ³kaoNa%alhl daona'

320'

1. AByaupgamaacao p`kar spYT kra.
2. gaaONainayamaaMcao p`kar spYT kra.
3. saMgaNakacao ivaivaQa xao~atlla]pyaaoga spYT kra.

**SHIVAJI UNIVERSITY KOLHAPUR
March / April 2023 (Held in June 2023)**

**Geography Paper No. II
DSC –B 24
Subject code : 88391
B.A. I Sem. II NEP**

Day and Date :Tuesday, 6 /6/2023

Marks : 40

Time :10.30 to 12.30

- Instructions : 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Neat diagrams and maps should be drawn wherever necessary.
4) Use of stencils is allowed.
-

Q.1 Choose the correct alternative for the following questions. (10)

- i) Who is the father of Human Geography?
a) G. Taylor   b) F. Ratzel   c) W.M. Davis   d) E. Sample
- ii) Who put forth the theory of world population growth?
a) Malthus   b) Wegner   c) Huntington   d) Blache
- iii) Which of the following is main function of rural settlements?
a) Industry   b) Tourism   c) Agriculture   d) None of them
- iv) Which type of agriculture is practiced in low rainfall area?
a) Dry farming   b) Mixed farming   c) Extensive farming   d) Fruit farming
- v) What is meaning GIS?
a) Google   b) Remote censor   c) Satellite   d) Geographical Information system

Q.2 Write shoot notes. (Any three) (15)

- i) Importance of Human Geography
- ii) External migration
- iii) Function of rural settlements
- iv) Extensive Farming

v) Concept of Google

Q.3 Write in detail answer. (Any two)

(20)

- 1) Define human Geography and Explain branches of Human Geography
- 2) Describe geographical factors affecting on agriculture.
- 3) Explain patterns of rural settlements

marazi \$paMtr

---

saUcanaa : 1. sava- p`Sna AavaSyak Aahot.

2.]javalkDlla AMk p`SnaaMcao gauNa dSa-ivatat.

3.AavaSyak toqao saubak AakR%yaa va AaraKDo kaZa.

4. nakaSaa sToinsalacaa vaapr krNaosa prvaanagal Aaho.

---

p`1 Kalal idlaolyaa p`Snaasaazl yaaogya pyaa-ya inavaDa.

35'

1. AaQuinak maanaval BaUgaaolaacao janak kaoNa Aahot?

A' jal. Tolar ba' ef.r^TJaola k' DblaU.

ema.Dovhlsa D' e.saoMpla

2. jaagaik laaoksaM#yaa vaaZ isaQdaMt kaoNal maaMDlaa?

A' maalqasa ba' vaoganar k' hiTMgTna
D' blaaSa

3. kmal pavasaacyaa p`doSaat kaoNata Saotl p`kar AaZLtao?

A' kaorDvaahU Saotl ba' saMimaEa Saotl k' ivastRt
Saotl D' fL Saotl

4. Kalalla pOkI kaoNato p`mauK kaya- ga`amalNa vastlt caalato?

A']VaogaQaMda ba' pya-Tna k' Saotl
D' yaapOkI naahl

5. GIS caa Aqa- kaya haotao ?

A' Google ba' saudUr saMvaodna k']pga`h
D' BaaOgaaoilak maaihTI p`Naalal

p`2 iTpa ilaha. ³kaoNa%yaahl tlna'

³15'

1. maanaval BaUgaaolaacao mah%va
2. AaMtrraYT/lya sqalaamtr
3. ga`amalNa vasaahtlcal kayao-
4. ivastRt Saotl
5. gaugala saMklpnnaa

p`3 Kalalla p`SnaaMcal saivastr]%tro ilaha. ³kaoNa%aohl daona'

³20'

1. maanaval BaUgaaolaacal vyaa#yaa dovuna maanaval BaUgaaolacyaa SaaKa spYT kra.
2. Saotlvar pirNaama krNaa-yaa BaaOgaaoilak GaTkaMcao vaNa-na kra.
3. ga`amalNa vasaahtlMcal p`a\$po spYT kra.

Shivaji University,Kolhapur

B.A. - I

Semester - I

Examination (NEP) March/April 2023 (held in June 2023)

Hindi- I (Opt.) DSC vk/kqfud fganh dfork Sub.Code - 75219

Day & Date – Thursday, 01/06/2023

Time- 02.30 to 04.30 P.M.

**Lkwpuk,j % 1- IHkh iz"u vfuok;Z gaSA dqry
vad & 40**

**2- nkbZ vksj fy[ks vad iz"u ds xq.k n"kkZrs gaSA
Ikz"u 1- fuEufyf[kr okD;ksa ds uhps fn, x, fodYiksa esa ls
mfpr fodYi pqudj okD; fQj ls fyf[k,A**

08

**1- fujkyk fHk{kqd dks ----- tSIk la?k'kZ"khy
;ksn~/kk cukuk pkgrs gSaA**

v- vtqZu c- nq;ksZ/ku d- vfHkeU;q M- d.kZ

**2- ifjokj dh Hkq[k feVkus ds fy, dyeqn~nhu ----- dk os"k
/kkj.k djrk gSA**

**v- bZIkbZ;ksa c- eqfLyeksa d- ikjfl;ksa M-
fganqvksa**

3- Oklar vk x;k ----- dh dfork gSA

v- fujkyk c- vKs; d- ukxktqZu M- /kwfey

**4- dfo ukxktZqu pkgdj Hkh yksxksa ls ----- ugh dj
ikrsaA**

v- uQjr c- izse d- Lusg M- HkkbZpkjk

5- ^iSny vkneh^ dfork-----laxzg esa ladfyr gSA

**v- g;lk;ksa&g;lk;ksa tYnh g;lk;ksa c- vfXu[kksj d- vPNs
vkneh M- Bqejh**

**6- ^nks ifDr;ksa ds chp^ dfork laxzg dks lu~ 2002 esa ---
--- iqjLdkj izklr gqvk gSA**

**v- KkuihB c- in~eHkw'k.k d- ukscsy M- lkfgfR;d
vdkneh**

7- ^gks xbZ ihj^ ---- fo/kk dh jpuk gSA

v- xty c- egkdkO; d- [kaMdko; M- izxhr

8- ekLVj th dk rcknyk ?kj ls ----- fey nwj gqvk gSA

v- Ms< lksa c- rhu lksa d- nks lksa M- <kbZ lksa
lkz"u 2- fuEufyf[kr dkO;iafDr;ksa dh IgIlanHkZ Li'Vhdj.k
dhft,A^{1/4}rhu esa ls nks^{1/2}08

v^{1/2} ^^esjs Ihus esa ugha rks rsjs Ihus esa gh lgh]
gks dgha Hkh vkx ysfdu vkx tyuh pkfg,A^^

vk^{1/2} ^^u tkus fdl&fdldks xkyh fudkyrk]
vpkud lqcdus yxrk gS ekLVj
vxy&cxy [kM+s yksx ns[krs gSa tSls na[krs gks
rek"kk

ckgj vkrs gh dSls cgq:fi;k gks tkrk gS gekjk
nq%[kA^^

b^{1/2} ^^lkfo=hckbZ Qqys]
rqe bfrgkl ls gVk nh xbZ
Fkh euqokfn;ksa dh ?kksj vkykspd
Rkqe Fkh igh in&nfyr L=h]
ftlus mph vkokt essa czkg~euh lekt dks nqRdkjk Fkk---
"kqnzkfr" kqnzksa ,oa L=h tkfr ds
Eku] LokfHkeku dks txk;k FkkA^^

lkz"u 3- y?kqRrjh iz"uA 1/4rhu esa ls nks^{1/2}
08

v^{1/2} ^gks xbZ gS ihj^ dfork dk mn~ns"; crkbZ,A
vk^{1/2} ^ckfydk dk ifjp;^ dfork dk HkkokFkZ vius "kCnksa
esa fyf[k,A

b^{1/2} ^L=h eqfDr dh e"kky^ dfork dk vk"k; fyf[k,A
lkz"u 4- v^{1/2} fn?kksZRrjh iz"uA 1/4varZxr fodYi ds lkFk^{1/2}
08

1- ^rsjh [kksiMh ds vanj^ dfork dk HkkokFkZ vius
"kCnksa esa fyf[k,A
vFkok

**2- dfo fujkyk us ^fHk{kkqd^ dfork esa fHk[kkjh dh
n;uh; fLFkfr dk o.kZu dSIs fd;k gSA**

c½ fn?kksZRrjh iz”uA ¼varZxr fodYi ds lkFk½

08

- 1- ^ekj tc [kkuk ijkslrh Fkh^ dfork esa dfo us ekj
vkSj csVs ds Lusg dk fp=.k dSIs fd;k gSA
vFkok**
  - 2 ^cstxg^ dfork dk vk”k; vius “kCnksa esa fyf[k,A**
-
-

Shivaji University, Kolhapur

B.A. - I

Semester - II

Examination (NEP) March/April 2023 (held in June 2023)

Hindi- (Com.) CEG O;ogkjfd ys[ku isij & B Sub.Code - 88361

Day & Date – Saturday, 03/06/2023

Time- 10.30A.M. to 12.30 P.M.

**Lkwpuk,j % 1- IHkh iz"u vfuok;Z gaSA
dqy vad & 40**

**2- nkbZ vksj fy[ks vad iz"u ds xq.k n"kkZrs gaSA
Ikz"u 1- fuEufyf[kr okD;ksa ds uhps fn, x, fodYiksa esa ls
mfpr fodYi pqudj okD; fQj ls fyf[k,A
08**

**1- ekr`Hkk'kk dk IkekU; vFkZ gS&----- ds vkjpy esa lh[k
yh xbZ Hkk'kkA**

v- fir k c- ekj d- ifjokj M- cgu

**2- dk;kZy;hu fganh dks gh-----dgk tkrk gSA
v- ekr`Hkk'kk c- jk'V^Hkk'kk d- jktHkk'kk M- laidZ
Hkk'kk**

**3- Okf.kfT;d fganh dk laca/k----- nqfu;kj ls gksrk gSA
v- O;kikjh c- [ksy d- lkfgR; M- laLd`fr**

**4- i=dkfjrk -----lsok dk l"kDr ek;/e gSA
v- :X.k c- ekr` d- tu M- fir`**

**5- Lkjdkjh i= esa lcls igys-----uke fy[kk tkrk gSA
v- foHkkx dk c- Lkjdkj dk d- vf/kdkjh dk M- O;fDrxr
uke**

**6- Lkaiknd dks fdlh lekpkj i= dk iz/kku-----ekuk tkrk gSA
v- lsukirh c- ISfud d- ys[kfud M- fuekZrk**

**7- vuqokn ds fy, vzxzsth esa ----- "kCn dk iz;ksx gksrk
gSA**

**v- V^akUlksVZ c- V^akUlys"ku d- V^akUlysVj M-
V^akUlehVj**

**8- Hkkjr tSls cgqHkk'kh ns"k esa ----- dk vuqokn djuk
vfuok;Z gSA**
v- lkfgR; c- foKkiuksa d- fuosnu M- oDrO;

**Ikz"u 2- fVlif.k;kjA ¼rhu esa ls nks½
08**

**v½ ekr`Hkk'kk ds :lk esa fganh
vk½ v/kZ ljdkjh i= dh :ijs[kk
b½ lekpkj ds mn~ns";**

**Ikz"u 3- y?kqRrjh iz"uA ¼rhu esa ls nks½
08**

**v½ vuqokn dh mi;ksfxrk Li'V dhft,A
vk½ fganh jktHkk'kk dk Lo:lk Li'V dhft,A
b½ laidZ Hkk'kk dk egRo crkbZ,A**

**Ikz"u 4- v½ fn?kksZRrjh iz"uA ¼varZxr fodYi ds lkFk½
08**

**1- dk;kZy;hu fganh Hkk'kk dk Lo:lk crkdj mlds xq.k
fyf[k,A
vFkok
2- izkpk;Z dyk] okf.kT; egkfon~;ky;] es<k] ftyk lkrkjk
ds uke ^fganh v;/kid^ in ds fy, vkosnu i= dk izk:lk
rS;kj dhft,A**

**vk½ fn?kksZRrjh iz"uA ¼varZxr fodYi ds lkFk½
08**

**1- lkfgfR;d fo/kk ds vk/kkj ij vuqokn ds izdkj crkbZ,A
vFkok**

2- lekpkj ds izeq[k rRoksa ij izdk"k Mkfy,A

SHIVAJI UNIVERSITY KOLHAPUR
B.A. I Semester II Examination (NEP)
March / April 2023 (Held in June 2023) DSC B-15

[ithasa]

**marazakalalna rajainatIÊ samaajavyavasqaa AaiNa Aqa-
vyavasqaa**

Subject code :88380

Day and Date :Thursday 8/6/2023

Time :10.30 to 12.30

Marks : 40

.....
Instructions : 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

p`1 yaaogya pyaa-ya inavaDUna irkamyaa jaagaa puNa- kra..

35'

1. prraYT/ vyavahar pahNao ho kama ..... cao haoya.
A' saumaMt ba' Amaa%ya k'maM~I D' pMDltrava
2. iklyaacyaa p` mauKasa ..... Asao mhTlao jaa[-.
A' sabanalsa ba' karKanalsa k' hvaaladar D' tTsarnaaObat
3. marazakaLat p`%yaxa Saotl kolal jaa[- %yaa jaimanalsa .....
mhTlao jaa[-.
A' paMZrl ba' kaLI Aa[- k' Aga`har D' gaavapaMZrl
4. gaavacyaa paTlaacal ..... hl inaSaanal Aaho.
A' traJaU ba' naaMgar k' kazl D' daorKMD
5. C~ptl iSavaajal maharajaaMcyaa hor Ka%yaacaa p`mauK ..... ha
haota.
A' yaosaajal kMkba' baihjal- naa[-k k' ihraojal fja-d D'

p`2 Kalalla 5 pOkl 3 iTpa ilaha.

315'

1. gaaotsaBaa mhNajao kayaÆ
2. iSavakalalna Saotkyaacal maaihtl Va.
3. vaarkrl saaMp`dayaacao t%va&ana saaMgaa.
4. iSavaajal maharajaaMcao Qaaima-k QaaorNa spYT kra.
5. svarajya saMklpnnaa spYT kra.

p` .2 Kalalla 3 pOkl 2 p` Sna ilaha.

‘20’

- 1.iSavakalalna ikllaa p`Saasanaacal maaihtl Va.
2. iSavakalalna gaavagaaDyaamcal maaihtl saaMgaa.
3. iSavakalalna vyaparacal maaihtl do}na C~ptl iSavaajal maharajaamcao vyaparvaaZlcao QaaorNa saaMgaa.